

**ผลกระทบความขัดแย้งระหว่างอิหร่าน/อิสราเอล – สหรัฐอเมริกา
ด้านการค้าสินค้าเกษตรต่อจีนและไทย**

1. ความสัมพันธ์ของภาคเกษตรจีนกับภูมิภาคตะวันออกกลาง

ตะวันออกกลางเป็น "จุดยุทธศาสตร์สำคัญ" ของการค้าสินค้าเกษตรโลกและเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ เช่น ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ น้ำมันมะกอก และถั่วพิสตาชิโอ นอกจากนี้ ยังเป็นเส้นทางหลักสำหรับการค้าสินค้าเกษตรเชื่อมโยงทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา มีคลองสุเอซรองรับการขนส่งสินค้าเกษตรทางทะเลถึงร้อยละ 12 ของโลก ทั้งนี้ ตะวันออกกลางเป็นกลุ่มประเทศผู้นำเข้าสินค้าเกษตรรายใหญ่ที่สุดของโลก จีนมีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับตะวันออกกลางด้านการเกษตร โดยในปี พ.ศ. 2568 มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างจีนและตะวันออกกลางสูงถึง 89.6 พันล้านหยวน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ของการค้าสินค้าเกษตรทั้งหมดของจีน

2. ผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าเกษตรรายสินค้าจากภูมิภาคตะวันออกกลางในจีน

1) ถั่วพิสตาชิโอ: อิหร่านเป็นประเทศผู้ส่งออกถั่วพิสตาชิโอรายใหญ่ที่สุดของจีน ในปี พ.ศ. 2568 จีนนำเข้าถั่วพิสตาชิโอ 19,400 ตัน คิดเป็นร้อยละ 47.2 ของการนำเข้าถั่วพิสตาชิโอทั้งหมด เนื่องจากสงครามที่เกิดขึ้นในภูมิภาคตะวันออกกลาง การขนส่งเพื่อการส่งออกถั่วพิสตาชิโอของอิหร่านหยุดชะงัก ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2569 ส่งผลให้การนำเข้าถั่วพิสตาชิโอจากอิหร่านลดเหลือเพียง 2,100 ตัน ลดลงร้อยละ 68.3 ราคาเฉลี่ยในการนำเข้าถั่วพิสตาชิโอเพิ่มขึ้นจาก 48.2 หยวน/กก. เป็น 65.7 หยวน/กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.3 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2568

2) ข้าวสาลี: ตะวันออกกลางเป็นหนึ่งในแหล่งนำเข้าข้าวสาลีที่สำคัญของจีน ในปี พ.ศ. 2568 จีนนำเข้าข้าวสาลี 1.28 ล้านตันจากตะวันออกกลาง คิดเป็นร้อยละ 11.3 ของการนำเข้าทั้งหมด ประเทศผู้นำเข้าหลัก ได้แก่ ตุรกีและอียิปต์ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากทั้งสงครามและภัยแล้งที่ทำให้ผลผลิตข้าวสาลีในตุรกีลดลง ปริมาณการส่งออกข้าวสาลีของตุรกีลดลงร้อยละ 17.8 โดยในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2569 จีนนำเข้าข้าวสาลีจากตะวันออกกลาง 157,000 ตัน ลดลงร้อยละ 29.6 ในขณะที่ราคาเฉลี่ยในการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

3) น้ำมันมะกอก: ตะวันออกกลาง (ซีเรียและอิสราเอล) เป็นแหล่งส่งออกน้ำมันมะกอกที่ใหญ่เป็นอันดับสามของจีน โดยจีนมีการนำเข้ามากถึง 83,000 ตันในปี พ.ศ. 2568 คิดเป็นร้อยละ 19.6 ของการนำเข้าทั้งหมดของจีน สงครามส่งผลให้การผลิตน้ำมันมะกอกของซีเรียลดลงร้อยละ 35 และปริมาณการส่งออกลดลงอย่างมีนัยยะสำคัญ ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2569 ราคาเฉลี่ยของการนำเข้าน้ำมันมะกอกในประเทศจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

3. ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าเกษตรในจีน

3.1 การส่งออกสินค้าเกษตรของจีนเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ความขัดแย้งในตะวันออกกลางสร้างความเสียหายต่อการผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่น เช่น ผลผลิตธัญญาหารและผักลดลงอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ได้สร้างโอกาสให้กับการส่งออกสินค้าเกษตรของจีน เช่น ผัก ข้าวสาร และผลไม้ ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2569 จีนส่งออกผักไปยังตะวันออกกลาง 327,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.5 และส่งออกข้าว 183,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.8 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยมีประเทศส่งออกหลัก ได้แก่ ปากีสถานและอิหร่าน

3.2 การส่งออกสินค้าเกษตรแปรรูปยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง

บริษัทแปรรูปสินค้าเกษตรของจีนใช้ประโยชน์จากกำลังการผลิตที่มั่นคงในการส่งออกผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ เช่น แป้ง น้ำมันพืช และเนื้อสัตว์แปรรูปไปยังตะวันออกกลาง ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2569 มูลค่าการส่งออกสูงถึง 4.86 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.3 โดยการส่งออกแป้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยมีประเทศส่งออกหลัก ได้แก่ อิรักและซาอุดีอาระเบีย

3.3 การดำเนินการของจีนเพื่อรับมือกับภาวะอุปทานลดลงในตะวันออกกลาง

จีนปรับตัวเพิ่มการนำเข้าสินค้าเกษตรจากภูมิภาคอื่นมากขึ้น โดยในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2568 การส่งออกข้าวจากปากีสถานไปยังจีนเติบโตขึ้นถึงร้อยละ 84 คิดเป็นมูลค่า 3.59 พันล้านเหรียญสหรัฐ ส่งผลให้ปากีสถานกลายเป็นแหล่งนำเข้าข้าวหลักที่เข้ามาทดแทน ขณะเดียวกัน จีนยังได้ทยอยขยายการนำเข้าข้าวสาลีจากรัสเซียเพื่อเสริมความมั่นคงทางอาหาร

3.4 ต้นทุนการขนส่งที่พุ่งสูงขึ้น

การเปลี่ยนเส้นทางของคลองสุเอซไปอ้อมแหลมกู๊ดโฮปทำให้เส้นทางเอเชีย - ยุโรป ใช้เวลานานขึ้น 15 - 20 วัน ส่งผลให้ค่าขนส่งทางเรือพุ่งสูงขึ้น ค่าขนส่งตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 40 ฟุตจากตะวันออกไกลไปยังยุโรปเพิ่มขึ้นจาก 1,200 - 1,400 เหรียญสหรัฐ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2568 เป็น 3,500 - 5,000 เหรียญสหรัฐในเดือนมีนาคม 2569 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 200 - 300 ในขณะเดียวกัน บริษัทขนส่งเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมสำหรับช่วงสงคราม 250 - 1,000 เหรียญสหรัฐต่อตู้คอนเทนเนอร์ ส่งผลให้ต้นทุนโลจิสติกส์ของสินค้าเกษตรส่งออกจากจีนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 28.5 ขึ้นไป

4. การวิเคราะห์ผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารและราคาอาหารของจีน

ผลกระทบของความขัดแย้งอิหร่าน - สหรัฐฯ ต่อความมั่นคงทางอาหารของจีนส่วนใหญ่เป็นผลกระทบทางอ้อม ในภาพรวมยังอยู่ในขอบเขตที่ควบคุมได้ ส่วนผลกระทบต่อราคาอาหารแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นเชิงโครงสร้าง กล่าวคือ สินค้าที่ได้รับผลกระทบส่วนมากจะเป็นประเภทที่มีการพึ่งพาการนำเข้าสูง รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ปริมาณสำรองธัญญาหารของจีนยังมีความเพียงพอ: จีนสามารถรับมือกับผลกระทบจากภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อัตราการพึ่งพาตนเองด้านธัญญาหารของจีนสูงกว่าร้อยละ 95 โดยในปี พ.ศ. 2568 ปริมาณธัญญาหารต่อหัวของจีนอยู่ที่ 500 กิโลกรัม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ความปลอดภัยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลที่ 400 กิโลกรัม

4.2 ราคาข้าวโพดและต้นทุนอาหารสัตว์: การนำเข้าข้าวโพดได้รับผลกระทบทางอ้อม แม้ว่าตะวันออกกลางจะมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 8.7 ของการนำเข้าข้าวโพดทั้งหมดของจีน แต่ราคาข้าวโพดโลกกลับสูงขึ้นไปตามความขัดแย้งในตะวันออกกลาง โดยในเดือนธันวาคม 2568 ราคาข้าวโพดในตลาดสินค้า

โภคภัณฑ์ต่ำเหลียนเพิ่มขึ้นจาก 2,189 หยวน/ตัน เป็น 2,261 หยวน/ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 ซึ่งอาจส่งผลให้ ต้นทุนการนำเข้าข้าวโพดภายในจีนสูงขึ้น ทั้งนี้ ต้นทุนอาหารสัตว์ที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อภาคการเลี้ยงปศุสัตว์ และสัตว์ปีก และความมั่นคงของอุปทานเนื้อสัตว์ทางอ้อม

4.3 **ดัชนีราคาผู้บริโภค:** ในเดือนมกราคม 2569 ดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 ขณะที่ราคาอาหารลดลงร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบเป็นรายปี ซึ่งยังคงอยู่ในภาวะ “เงินเฟ้อต่ำ” คาดว่า ความขัดแย้งในตะวันออกกลางจะผลักดันให้ราคาอาหารในจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 - 2.0 ในไตรมาสที่ 2 โดยในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2569 สินค้าอาหารที่มีการเพิ่มขึ้นของราคาอย่างชัดเจน ได้แก่ **1) ถั่วนำเข้า:** ราคาถั่วโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 โดยราคาถั่วพิสตาชิโอเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.3 และราคาเม็ดมะม่วงหิมพานต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.7 **2) น้ำมันพืช:** ราคาน้ำมันมะกอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.4 ขณะที่ราคาน้ำมันเรพซิดและ น้ำมันถั่วเหลืองเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 และร้อยละ 6.7 ตามลำดับ เมื่อเทียบเป็นรายปี **3) เนื้อสัตว์และไข่:** ต้นทุนอาหารสัตว์ที่เพิ่มขึ้น (ราคาข้าวโพดและกากถั่วเหลืองสูงขึ้น) ส่งผลให้ราคาเนื้อหมูพื้นตัว ในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ราคาเนื้อหมูเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า และราคาไข่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า คาดว่าอัตราการเติบโตจะขยายไปถึงร้อยละ 5 - 8 ในไตรมาสที่ 2 **4) อาหารหลัก:** ราคาข้าวสาลี และข้าวสาลีได้รับการควบคุมจากปริมาณสำรองของจีน เพิ่มขึ้นไม่มากในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2569 โดยราคาข้าวสาลีเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 และราคาข้าวสาลีเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบเป็นรายปี

5. การคาดการณ์แนวโน้มการนำเข้าสินค้าเกษตรไทยของจีน

5.1 ตลาดค้าส่งผลไม้เจียซิงเปิดเผยว่า เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการขึ้นราคาน้ำมันปีโตรเลียมหลังจากที่ปริมาณสำรองในแต่ละภูมิภาคลดลงอย่างเห็นได้ชัด การนำเข้าสินค้าเกษตรไทยของจีน อาจจะได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันปีโตรเลียมที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ค่าใช้จ่ายการขนส่งสูงขึ้น และสร้างแรงกดดันให้กับสินค้าเกษตรไทยโดยเฉพาะสินค้าที่สร้างกำไรได้ต่ำอยู่แล้ว เช่น ลำไยผลสด

5.2 การอ่อนค่าของเหรียญสหรัฐฯ ส่งผลให้กำลังซื้อของเงินหยวนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้นำเข้าชาวจีนได้เปรียบด้านราคามากขึ้นในการจัดซื้อสินค้าเกษตรไทย ต้นทุนการนำเข้าที่ลดลงจะช่วยเพิ่มกำไรของผู้นำเข้าโดยตรง ซึ่งอาจกระตุ้นให้ผู้นำเข้าเพิ่มปริมาณการนำเข้า หรืออาจกระตุ้นให้ผู้นำเข้าชาวจีนปรับปรุงห่วงโซ่อุปทาน โดยมองหาผู้ผลิตและผู้ส่งออกที่ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและวิธีการขนส่งที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการนำเข้าและเพิ่มเสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทาน

5.3 **สินค้าเกษตรจีนมีโอกาสเพิ่มการส่งออกมายังประเทศไทย** การหยุดชะงักของการขนส่งทางทะเลในทะเลแดงทำให้ระยะเวลาการขนส่งสินค้าเกษตรจีนไปยังตะวันออกกลางเพิ่มขึ้นจาก 22 - 25 วัน เป็น 32 - 38 วัน ผู้ส่งออกจีนขนาดเล็กและขนาดกลางบางรายถูกบังคับให้ลดขนาดการส่งออกเนื่องจากแรงกดดันด้านต้นทุน ซึ่งอาจนำไปสู่การเพิ่มการส่งออกไปยังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงประเทศไทย

จัดทำข้อมูลโดย
ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้
12 มีนาคม 2569